

สาเหตุของโรคคอบวม (เฮโมฯ) ในกระบือ

โรคคอบวม สาเหตุเกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย *Pasteurella multocida* สัตว์จะแสดงอาการป่วยอย่างรวดเร็ว และติดต่อกันภายในฝูง ดังนี้

- หายใจลำบาก หายใจถี่และเร็ว พบฟองออกมาทางช่องจมูกและปาก
- พบน้ำลาย น้ำตาและน้ำมูกไหลมาก อาจพบอาการท้องเสียร่วมด้วย
- เยื่อเมือกพบสีม่วงคล้ำ และพบไข้สูง 41-42 องศาเซลเซียส
- บริเวณหัวและคอของสัตว์มีการบวมขึ้นบริเวณใดหนึ่ง บางครั้งอาจจะพบขาหน้าบวมด้วย
- อัตราการป่วยและตายสูง เป็นโรคติดต่อที่แสดงอาการรุนแรงในกระบือ

ตำแหน่งและปริมาณ การฉีดวัคซีนเฮโมฯ

วิธีใช้:
ตัวละ 1 มล.
ฉีดเข้ากล้ามเนื้อลึก
ด้วยเข็มเบอร์ 18
ยาว 1.5 นิ้ว

วัคซีนป้องกัน โรคคอบวมในกระบือ

วัคซีนเชื้อตาย ชนิดสื่อน้ำมัน ผลิตจากเชื้อแบคทีเรีย *Pasteurella multocida* Serotype B:2, 5 สเตรนท้องถิ่น

วิธีการใช้:

- ใช้ฉีดในกระบือ อายุมากกว่า 4 เดือนขึ้นไป (หย่านม) และฉีดซ้ำปีละครั้ง

ความคุ้มโรค:

- กระบือจะมีความคุ้มโรคหลังจากฉีดวัคซีน 3 สัปดาห์ และอยู่ได้นาน 15 เดือน

ข้อปฏิบัติขณะฉีดวัคซีนเฮโมฯ

- ต้องเขย่าขวดก่อนใช้ทุกครั้ง
- ควรเปลี่ยนเข็มทุกครั้ง เมื่อฉีดสัตว์ตัวต่อไป
- ทำความสะอาดบริเวณที่ฉีดด้วยสำลีแอลกอฮอล์
- บริเวณที่ฉีดอาจบวมเล็กน้อย จะยุบลงภายใน 2 สัปดาห์
- หลังฉีดควรให้สัตว์ได้พัก เพื่อสังเกตอาการประมาณ 30 นาที-1 ชั่วโมง

ห้ามแช่แข็ง หรือเก็บวัคซีนในช่องแช่แข็ง ให้เก็บวัคซีนที่อุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส

การแพ้วัคซีนในสัตว์และการรักษา

อาการแพ้วัคซีน พบได้น้อยมาก (พบเฉพาะสัตว์บางตัว)

- พบไข้สูง ซึม ขอบตาบวม น้ำลายไหลยืด เกิดผื่นลมพิษ บริเวณผิวหนัง อวัยวะเพศ และเต้านม
- อาการทางระบบหายใจ หอบ หายใจเสียงดัง หลังโกง หายใจด้วยกล้ามเนื้อท้อง จนถึงล้มตัวนอน
- มักแสดงอาการภายหลังการฉีดวัคซีนแล้ว 15-30 นาที

การรักษาภาวะแพ้วัคซีน

1. Adrenaline 0.1% (อะดรีนาลีน) ขนาด 1 มล. ต่อ 50 กก. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อหรือใต้ผิวหนัง
2. Antihistamine เช่น Chlorpheniramine (คลอเฟนิรามีน) 10 mg/ml ขนาด 1 มล. ต่อ 50 กก. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ

การใช้วัคซีนป้องกัน โรคคอบวม (เฮโมรายิกเซพติซีเมีย)

Haemorrhagic Septicaemia Vaccine in Buffalo

สำนักเทคโนโลยีชีวภัณฑ์สัตว์ กรมปศุสัตว์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทร. 0-4431-1476
E-mail : biologic@dld.go.th
Website : biologic.dld.go.th

การจัดการเข็ม และขวดวัคซีน ที่ใช้แล้ว (บยะติถเขือ)

ให้ทิ้งเข็มที่ใช้แล้วผ่านกล่องทิ้งเข็มและนำกระบือบอกฉีดยามากำจัดด้วยวิธีเผาทำลาย หรือขุดหลุมฝังกลบ

ข้อเสนอแนะการใช้วัคซีนป้องกันโรคสำหรับกระบือ

โปรแกรมวัคซีนสำหรับกระบือ

ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรค ก่อนการเกิดภาวะการระบาด เช่น ช่วงต้นฤดูฝน หรือก่อนการเคลื่อนย้ายสัตว์

ชนิดวัคซีนสำหรับการป้องกันโรคในกระบือ

- วัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) : ฉีดเข้าใต้ผิวหนังทุก ๆ 6 เดือน
- วัคซีนโรคคอบวม (เฮโมฯ) : ฉีดเข้ากล้ามเนื้อลึกทุก ๆ 1 ปี

โรคคอบวม (เฮโมรายิกเซพติซีเมีย)

สามารถป้องกันได้โดยการใช้ "วัคซีน" อย่างสม่ำเสมอ โดยวัคซีนให้ความคุ้มโรคสูง และนานกว่า 1 ปี การฉีดวัคซีนต้องทำให้ครอบคลุมจำนวนกระบือ "ทุกตัว" ในฝูง ที่มีอายุมากกว่า 4 เดือน (หลังหย่านม)

3 มาตรการหลัก เพื่อทำให้การป้องกันโรคเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1. กำจัดเชื้อและป้องกันไม่ให้เชื้อเข้าในฟาร์ม โดยใช้ปูนน้ำยาฆ่าเชื้อ/ปูนน้ำยาฆ่าเชื้อ ที่ใช้อย่างน้อย 10 นาที และโรยปูนขาวชนิดแคลเซียมออกไซด์ (calcium oxide) หรือปูนร้อน หน้าฟาร์ม บริเวณทางเข้า-ออก อย่างสม่ำเสมอ และงดนำเข้า "สัตว์ตัวใหม่" เข้าฟาร์ม โดยไม่ทราบประวัติ และไม่มีกักกันโรค
2. จัดการ "สุขภาพสัตว์ให้แข็งแรง" ให้อาหารหยาบอย่างเพียงพอ และสัตว์ต้องได้รับการถ่ายพยาธิภายใน-ภายนอก เสริมวิตามิน และแร่ธาตุ เพื่อที่จะสามารถกระตุ้นการ "สร้างระดับภูมิคุ้มกัน" ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมสัตว์ "ทุกตัว" ในฟาร์ม ตามโปรแกรมและวงรอบการฉีดวัคซีนอย่างสม่ำเสมอ

วัคซีน

สุขภาพสัตว์

เชื้อโรค